

SMMM STAJA BAPLAMA-VERGÝ TARÝFELERÝ

Gönderen : caner - 20/06/2012 11:17

VERGÝ TARÝFELERÝ

- Eđer matrah teknik nitelikteyse spesifik tarife uygulanýr.
- Eđer matrah para birimiyle ifade edilirse deđer esasýna dayalý advalorem tarife uygulanýr.
- Devletin organik yapýsýna göre yapýlan tasnif biçimine Ýdari tasnif denir.

Resim: Belirli bir hizmetin veya iþin görölmesi için yetkili makamlardan alýnan izin karpýlýđýnda ödenen paralardýr. (Belediyelerin kaynaklarýndandýr)

Harç: Hizmetlerden yararlananlarýn faydalanma derecesine göre zorunlu olarak alýnan paralardýr. Örn: Pasaport, Tapu harcý vs Zor öđesi özelliđi onu vergiye yaklaþtıyır, karpýlýđý olması ise vergiden uzaklaþtıyır.

Þerefiye: Bayýndýrlık iþlerinden dolayý deđerleri artan gayrimenkullerin sahiplerinden hizmetin maliyetine katýlma karpýlýđý alýn paylardýr.

Vergi oraný: Birim matrah üzerinden alýnan verginin gelire olan oranýdýr.

Vergi yükü: Ödenen vergilerle elde edilen gelir arasýndaki oransal iliþkiye denir.

Vergi yükü türleri:

- 1- Toplam vergi yükü: Bir ekonomide ödenen vergilerin ekonomi üzerinde oluþturduđu yüke denir.
- 2- Bireysel vergi yükü:
- 3- Net vergi yükü:
- 4- Gerçek vergi yükü:
- 5- Gelir gruplarý ve sektörler arasý vergi yükü: Her bir gelir grubunun ayrý ayrý vergi yükü hesaplanmasýdýr.

Vergi baskýsýnýn giderilmesi: Mükellefin vergi karpýsýnda aldýđý ekonomik önlemdir. Vergiden kaçýnmaya benzer ancak kaçýnmasaldýr, giderilme ise ekonomik önlemdir.

Vergi grevi: Vergi ödememe yönünde kolektif bir davranýþtır.

Vergi kaçakçýlýđý: Yasal deđildir. Yasalarýn yapýlmasýný emrettiði filleri yapmama veya yapýlmasýný emrettiði fiilleri yapmama mükellefiyetten kýsmen veya tamamen kurtulmaktýr. Defter hilesi, bazý gelirleri gizlemesi gibi

Vergi baskýsýnýn giderilmesi: Mükellefin vergi karpýsýnda aldýđý ekonomik önlemdir. Vergiden kaçýnmaya benzer ancak kaçýnmasaldýr, giderilme ise ekonomik önlemdir.

Vergiden kaçýnma: Vergi yasalarýna aykýry hareket etmeksizin bireylerin vergi mükellefiyetinden kurtulmasý ve hazineyi vergi kaybýna uđratmasýdýr. 4 þekilde kaçýnma vardýr;

1- Verginin ertelenmesi: Enflasyonun yüksek olduđu ekonomilerde mükelleflerin bu yıl ödeyecekleri vergiyi ertesi yıllara aktarmasýdýr.

2- Vergi avantajlarý: Mükelleflerin kanunlarý iyice araþtırarak istisna ve muafiyetlerden, yeniden deđerlemeden, indirilebilecek giderlerden ve amortisman uygulamasýndan yararlanarak vergi matrahýný azaltmasýdýr.

3- Gelir aktarýmý: Yüksek oranda vergi ödeyen mükelleflerin, düþük oranda vergi ödeyen veya hiç ödemeyen yakýnlarýna gelir aktarmasýdýr.

4- Vergi arbitrajý: Ýki mükellefin, ayrý ayrý vergilendirildiðinde ödediði vergi, ortak mükellefiyette ödedikleri vergiden yüksek ise o mükellefiyeti tercih ederek daha az vergi ödemeleridir.

- Devletin uyguladýđý gecikme faiz oraný, piyasa faiz oranýndan düþükse mükellef vergi borcunu geç öder yani zamanýnda öder.
- Sosyal sigortalar kurumunun iþçilerin ücretlerinden kesinti yoluyla topladýđý aidatlar Parafiksal gelirlerdir.

Karar etkisi (Beyan etkisi): Vergi, bireylerin tüketim, tasarruf ve yatýrym kararlarý üzerinde etkilidir.

Gelir etkisi: Vergi nedeniyle geliri azalan birey daha fazla çalyþarak elde ettiði gelir ile vergi yükünü hafifletir.

Ýkame etkisi: Vergilerin çalyþma sonucu elde edilen gelirler üzerinde önemli ölçüde etkili olmasý sonucu bireyler boþ zaman taleptýrarak gelir düzeylerini düþürerek verginin etkisini gidereceklerdir.

Verginin yansýtma süreçleri:

- 1- Verginin ödenmesi
- 2- Vurgu: Parasal mükellefiyet altında olan bireylerin vergi karpýsýnda gösterdiði ilk olumsuz tepkidir.
- 3- Aktarma: Vurgudan sonra vergi yükünü bir baþkasýna geçirilmesi olayýdýr. Bu aþamada fiyat süreci, ekonomik yapý, arz-talep dengesi vergi türü önemlidir.
- 4- Yerleþme: Verginin artýk aktarýlmamasý sonucu nihai bir mükellefiyet üzerinde kalmasýdýr. Üzerine vergi aktarýlan birey bunun baþkasýna aktarma yapamaz ise vergi kendi üzerine yerleþecek ve yansýma olayý tamamlanacaktır.

Vergi yansýmasýnýn türleri:

a- Ýleriye ve Geriye dođru yansýma: Malýn fiyatý artýnca bu mala olan talepte önemli bir deđiþme olmuyorsa satýþ fiyatý arttıyır ve ödenen verginin üçüncü bir bireye aktarýlmasý ileriye dođru yansýmadýr.

Üreticiler girdilere ödedikleri fiyatlarý düþürebilirse böylece vergiyi geriye yansýtmýþ olurlar. Maliyeti düþürmek için yapýlýr.

b- Sýnyrlý ve Sýnyrsýz yansýma: Vurgu süresi sonunda vergi aktarýlabiliyorsa ve bu olay çok sayýda tekrarlanabiliyorsa sýnyrsýz yansýmadýr.

Eđer vergi sonucu verginin tamamý aktarılarak vergi yükü belirli bir noktada yerlebiyorsa sýnýrlý yansýmadýr.

c- Kanuni yansýma ve Ekonomik yansýma: Yansýma kobulları yasa koyucu tarafından düzenlenmiþse yasal yansýmadýr. Tamamen piyasa kobullarına bađlý olarak verginin yansýtýlabilmesi ise ekonomik yansýmadýr.

d- Mutlak ve Diferansiyel yansýma: Belirli bir vergideki artýþýn gelir dađýlýmý üzerindeki etkisine mutlak yansýma denir.

Kamu harcamalarını deđiþmez kabul ederek herhangi bir vergi kaldýrýlýp yerine yeni bir vergi konulduđunda gelir dađýlýmýnda meydana gelen deđiþiklikler diferansiyel yansýmayý ifade eder.

Verginin yansýmasýný etkileyen öðeler; Verginin türü ve kapsamý, Malýn talep ve arz esnekliði, Piyasa yapýsý

Verginin amortismaný: Servet unsurları ve menkul kıymetler veya iratları üzerinden vergi alınması ya da vergi oranlarının arttırılması bu varlıkların sermaye değerinde bir azalıþ yaratır bu duruma denir.

Verginin kapitalizasyonu: Servet değeri, bir menkul kıymet veya iratları üzerinden alınan bir verginin kaldýrılması ya da oranlarının azaltılması sonucu sermaye değerinde meydana gelen yükseliþtir.

=====